

 NAZARBAYEV UNIVERSITY	«Назарбаев Университеті» дербес білім беру ұйымы		
	Бекіту органы:	Академиялық кеңес	
«Назарбаев Университеті» дербес білім беру ұйымының институционалдық зерттеулер (ИЗ) стратегиясы			
Бекіту күні:	06.03.2019	Күшіне енген күні:	06.03.2019
Хаттама / шешім №:	№21		
ІНҚ жіктеушісі:	Оқу қызметі		
Инициатор:	Фелли Читенг Кот, Институционалдық зерттеулердің жетекшісі (Провост офісі)		
Өзара байланысты құжаттар:	жоқ		

1. Институционалдық зерттеулерді кеңейтудің алғышарттары мен негіздемесі

1. Институционалдық зерттеулер (бұдан әрі – ИЗ) соңғы төрт жылда «Назарбаев Университеті» дербес білім беру ұйымының (бұдан әрі – НУ) нақты мәліметтері негізінде шешім қабылдау мен маңызды келіссөздер жүргізуді қолдау үшін түрлі зерттеу және талдау жобаларына бастамашылық жасады. ИЗ мәліметтердің қолданыстағы деректерін нығайту үшін жаңа зерттеулер жүргізді, тексерілген көлденең деректер жиынтығын жасады, сондай-ақ Қазақстан ЖОО-лары үшін семинарлар топтамасына бастамашылық етті.

2. Дамудың осы сатысында қол жеткен нәтижелерге сүйене отырып, НУ-да институционалдық зерттеулердің әлеуетін нығайту/кеңейту қажет. Үш негізгі фактор (осы Стратегияға 1-қосымшадағы SWOT талдауымен бірге) Институционалдық зерттеулер стратегиясын (бұдан әрі – Стратегия) әзірлеуге негіз болды:

1) Институционалдық бағалау бағдарламасына (Institutional Evaluation Program, IEP) сәйкес НУ-ға әкімшілендіру/басқару, студенттік қызметтердің және ғылым/зерттеу мәселелерін қамти отырып, Академиялық сапа тұжырымдамасын кеңейту ұсынылған. Сондай-ақ НУ-ға «сапаны арттырудың тұтас стратегиясының [осы] шеңберінде ақпаратты талдау»¹ үшін ЗИ бөлімшесін құруға ұсыныс берілді.

2) Экономикалық әріптестік және даму ұйымының (бұдан әрі – ЭӘДҰ) жуырда жарияланған Қазақстандағы жоғары білім туралы баяндамасында «Деректерге қолжетімділік пен пайдаланудағы елеулі жетіспеушіліктер жетілдіруге бағытталған нақты мәліметтердің негізінде саясатты әзірлеуге

¹ IEP 8 және 10 ұсынымдарын қараңыз.

кедергі келтіреді»² деп көрсетілген және негізгі шешім қабылдау мен бағалау жүргізу үшін «шынайы ұзақ мерзімді деректердің» қажет екендігі атап көрсетілген³.

3) НУ-дың статистикалық мәліметтерін тарату бекітілген уәкілетті немесе «ресми» көз жоқ. Көптеген бөлімшелер статистикалық деректерді қалыптастырады және қандай да бір үйлестірусіз сауалнамаларды жүргізеді. Мұндай тәсіл деректердің қарама-қайшылығын және артық болу тәуекелін арттыра түседі.

3. ИЗ нығайту және кеңейту НУ-дың институционалдық тиімділігінің кешенді бағалауын жүргізу мүмкіндігін береді (№1 негіздеме), ішкі және сыртқы мүдделі тараптарға қолжетімді деректердің сапасы мен өзектілігіне кепілдік беруге (№2 негіздеме), сондай-ақ НУ-дың ұлттық деңгейде институционалдық зерттеулер саласында көшбасшы ретіндегі жағдайын нығайтуға (№3 негіздеме; сондай-ақ НУ-дың №1 стратегиялық мақсатын қараңыз) мүмкіндік береді. Осы Стратегия ИЗ-дің миссиясын, пайымдауын, мақсатын, стратегиялық басымдықтарын, міндеттерін/функцияларын, аудиториясы мен сапаны қамтамасыз етудің/арттырудың тәсілін анықтайды.

2. Миссиясы

4. ИЗ-дің негізгі миссиясы НУ-да деректерді жинау және талдау, сондай-ақ жоспарлауды, саясат әзірлеуді, шешім қабылдауды және ұдайы жақсартуды қолдау үшін ақпарат пен қорытындылар тарату болып табылады.

5. Екінші миссиясы НУ-да нақты мәліметтерді пайдалану мәдениетін қалыптастыру (1) және Қазақстанда институционалдық зерттеулердің практикалық тәсілдерін ілгерілету үшін білім беру мен кәсіби дайындықты қамтамасыз ету болып табылады.

3. Пайымдауы

6. ИЗ-дің пайымдауы – НУ-дың мүдделі тараптары және бүкіл НУ-дың талдау әлеуетін кеңейту үшін шынайы ақпаратты ұсынатын озық тәжірибе орталығына айналу.

7. Осы мақсатта ИЗ (1) НУ-дың Институционалдық зерттеулер және талдау (ИЗТ) орталығы болып қайта ұйымдастырылатын болады, (2) НУ-дың ресми статистикасының уәкілетті көзіне айналады, сондай-ақ (3) сауалнамалар жүргізуді реттейтін және НУ-да стратегиялық сауалнамаларды әзірлеу мен жүргізуді жүзеге асыратын болады.

4. Мақсаты

² ЭӘДҰ Қазақстандағы жоғары білім 2017 есебін қараңыз (22 бет)

³ ЭӘДҰ Қазақстандағы жоғары білім 2017 есебін қараңыз (174 бет)

8. ИЗТ негізгі мақсаты НУ үшін стратегиялық маңызы бар мәселелерді қарау және шешу үшін қажетті талдаудың өзекті, сенімді, уақтылы деректері мен талдау нәтижелерін ұсыну болып табылады.

5. Стратегиялық басымдықтар

9. ИЗТ-тің төрт стратегиялық басымдығы бар:

- 1) НУ-да шешім қабылдауды қолдау үшін нақты деректерге негізделген деректерді, ақпарат пен зерттеу қорытындыларын ұсыну;
- 2) НУ-да нақты мәліметтерді талдау және пайдалану мәдениетін қалыптастыру;
- 3) Қазақстанда ИЗ практикасын енгізу және деңгейін арттыру;
- 4) Қазақстанда жоғары білім саласындағы білімді жинақтауға үлес қосу.

Осы Стратегияға 2-қосымшада жоғарыда аталған стратегиялық басымдықтарға қолжеткізуге арналған іс-шаралар мен тетіктердің мысалдары келтірілген.

6. Негізгі міндеттері мен функциялары

10. ИЗТ бес негізгі міндеттер мен функцияларды орындайтын болады:

- 1) ақпараттық қажеттіліктерді анықтау;
- 2) деректер жинау;
- 3) деректерді талдау
- 4) ақпарат пен зерттеу қорытындыларын тарату;
- 5) мүдделі тараптарды оқыту.

Осы Стратегияға 3-қосымша міндеттерге/функцияларға және стратегиялық басымдықтарға сәйкес жұмыстардың ағымдағы көлемін және дамудың әлеуетті салаларын анықтайды.

7. ИЗ негізгі жауапты тұлғалары мен деректерді/ақпаратты пайдаланушылары

11. ИЗТ НУ-да шешім қабылдайтын барлық тұлғалар үшін, атап айтқанда, НУ-дың миссиясына қол жеткізуде негізгі рөл атқаратын мүдделі тұлғалардың бәріне ақпарат ұсынатын болады:

- 1) НУ басшылығы/құрылымдық бөлімшелердің басшылары;
- 2) оқытушы-профессорлар құрамының мүшелері;
- 3) әкімшілік персонал;
- 4) студенттер.

Осы Стратегияға 4-қосымшада жауапты тұлғалардың әр санатына көрсетілетін қолдау түрінің мысалдары келтірілген.

8. Құрылымы

12. ИЗТ Провост офисінің бір бөлігі болады. ИЗТ қызметі бес бағытқа шоғырланады:

1) ағымдағы және жекелеген арнайы жобаларға талдамалық қолдау көрсету;

2) сауалнамаларды жүргізуді үйлестіру: стратегиялық сауалнамаларды әзірлеу және іске асыру; НУ-да сауалнамаларды жүргізу процестерін реттеу үшін саясат пен рәсімдерді әзірлеу және енгізу;

3) ішкі және сыртқы есептілік үшін деректер ұсыну: ішкі және сыртқы сұраулар үшін НУ-дың ресми статистикасын ұсыну;

4) озық зерттеу жобаларын іске асыру: конференциялар мен жарияланымдар үшін (НУ үшін қызығушылық тудыратын мәселелер бойынша) эмпирикалық зерттеулер туралы баяндама дайындау;

5) оқыту және кәсіби дайындау жүргізу: ИЗ-ға қатысты мәселелер бойынша НУ қызметкерлеріне (әкімшілік персонал, студенттер және оқытушы-профессорлар құрамы үшін) Қазақстанның басқа ЖОО өкілдері үшін кәсіби білім беруді ұсыну.

Осы Стратегияға 5-қосымшада осы Стратегияны іске асыру үшін қажетті адам ресурстарын анықтайтын ИЗТ-тің ұйымдық құрылымы келтірілген.

9. Бақылау және сапаны арттыру

13. ИЗТ қызметін Институционалдық зерттеулер қауымдастығы (ИЗҚ) практикасының стандарттарына сәйкес жүзеге асыратын және ИЗҚ-да жыл сайын мүшелікті сақтайды.

14. ИЗТ қызметкерлері міндетті және факультативтік іс-шараларға қатысу жолымен біліктілігін арттыруға белсенді ат салысады.

15. ИЗТ жыл сайынғы негізде өз қызметіне ішкі бейресми өзін-өзі бағалауды жүргізеді, сондай-ақ әр 3-5 жыл сайын қызметіне ресми шолу жүргізеді.

«Назарбаев Университеті» дербес білім беру
ұйымының институционалдық зерттеулер
стратегиясына
1-қосымша

ССВУ талдауы

<p>Күшті жақтары (топ 3)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Сандық және сапалық талдау әдістерін білетін білікті персонал 2) Кешенді талдауды ыңғайлы нысанда өңдеу және ұсыну қабілеті 3) ИЗ жобаларын тұтастай алғанда НУ қоғамдастығы оң қабылдайды 	<p>Әлсіз жақтары (топ 3)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ішінара адам ресурстарының шектеулі болуына байланысты академиялық сапаға бағытталған зерттеудің тар саласы 2) ИЗ және деректерді басқарумен шұғылданатын басқа бөлімшелердің арасындағы шектеулі өзара байланыс 3) НУ деректер базасына ИЗ тікелей қолжетімділігінің жоқтығы; басқа бөлімшелердің өңделмеген деректеріне тәуелділік
<p>Мүмкіндіктер (топ 3)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) НУ басшылығының ИЗ әлеуетін қолдауы 2) Сыртқы сарапшылардың ИЗ үлесін тануы және ИЗ әлеуетін нығайту туралы ұсынымдары 3) Қазақстандық университеттер тарапынан НУ-дың ИЗ саласындағы тәжірибесі мен біліміне деген үлкен қызығушылық 	<p>Қайып –қатерлер (топ 3)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) НУ-да деректерді басқарудың кешенді жүйесінің болмауы 2) Шешім қабылдайтын тұлғалардың (жалпы) тарапынан (тұтастай алғанда) негізгі шешім үшін қажетті ақпарат / деректер түрін айқындау бөлігінде тартудың шектеулігі 3) ИЗ жаңа тұжырымдама болып табылады және Қазақстанда әлі қалыптаса қоймаған мамандық. ИЗ-ға ұзақ мерзімді бағдарланған жергілікті қызметкерлерді жалдау және ұстап қалу проблема болып отыр.

«Назарбаев Университеті» дербес білім беру ұйымының
институционалдық зерттеулер стратегиясына
2-қосымша

Стратегиялық басымдықтарға қолжеткізуге арналған іс-шаралар мен тетіктердің мысалдары

Стратегиялық басымдық	Бағдарлану	Негізгі іс - шаралар	Тетіктер
1. <i>Негізді шешімдер қабылдауды қолдауға арналған деректер, ақпарат және қорытындылар ұсыну;</i>	Зерттеулер және талдау	<ul style="list-style-type: none"> • Студенттердің академиялық үлгерімін, ілгерілеуін және тәжірибесін талдау • Студенттерді қолдаудың тиімділігін талдау • Әкімшілендіру / басқару тиімділігін талдау • Түлектердің пікірін / тәжірибесін талдау • Деректер мен ақпарат тарату 	<ul style="list-style-type: none"> • Институционалдық деректерді талдау • Зерттеу және сапалы талдау • Деректерді және ақпаратты таратуға арналған әр түрлі тетіктерді пайдалану
2. <i>Талдау және НУ-да нақты деректерді пайдалану мәдениетін қалыптастыру;</i>	Оқыту	<ul style="list-style-type: none"> • Деректерді басқаруға және талдауға қатысатын НУ қызметкерлерінің біліктілігін арттыру • ИЗ мәселелері бойынша НУ студенттерін оқыту 	<ul style="list-style-type: none"> • Талдау жұмысы және НУ деректерін басқару бойынша сарапшылар қоғамдастығын құру⁴ • Деректерді талдау бойынша семинар әзірлеу және өткізу • Магистранттар мен докторанттар үшін ИЗ мәселелері бойынша курстар әзірлеу және іске асыру • Студенттердің тағылымдамадан өту мүмкіндіктері
3. <i>Қазақстанда ИЗ практикасын енгізу;</i>	Оқыту және ғылыми зерттеулер	<ul style="list-style-type: none"> • Қазақстанның басқа университеттерінің талдау әлеуетін бағалау 	<ul style="list-style-type: none"> • Зерттеулер жүргізу • Қазақстан университеттеріне

⁴ Қоғамдастық деректерді жинауға, басқаруға талдауға және/немесе есеп беруге қатысатын НУ персоналы үшін (әр бөлімшелерден) кәсіби өсу тұғырнамасы ретінде қызмет ететін болады. Деректердің/сараптаманың әкімшілері және әр бөлімшелердің тиісті мүдделі тараптары тәжірибе, практикалар және ресурстар алмасу үшін кезең-кезеңмен кездесулер өткізетін болады. Қоғамдастық сондай-ақ кейбір талдау жобаларын іске асыру үшін ресурстық база болады және ИЗТ мен басқа да деректерді басқаруға және талдауға қатысатын бөлімшелердің арасында үйлестіруге көмектесетін болады.

4. Қазақстанда жоғары білім туралы білімді қалыптастыруға көмектесу

Ғылыми зерттеулер

- Қазақстан университеттеріне ИЗ әлеуетін әзірлеу және / немесе жақсарту мәселелерінде көмек көрсету
- Жарияланатын эмпирикалық зерттеулерге зерттеулер жүргізу, сондай-ақ конференцияға арналған баяндамалар шығару

- арналған семинарлар
 - Қазақстанға арналған ИЗ жыл сайынғы форумы
 - Конференция өткізу және жарияланымдар
 - НУ-дың оқытушы-профессорлар құрамымен бірлескен зерттеулер
-

«Назарбаев Университеті» дербес білім беру ұйымының
институционалдық зерттеулер стратегиясына
3-қосымша

ИЗ ағымдағы көлемі және болашақта кеңейтілуі

Функциялар	Ағымдағы көлемі	Ықтимал кеңейту	Стратегиялық басымдық
АНЫҚТАУ, ЖИНАУ ЖӘНЕ ТАЛДАУ	<ul style="list-style-type: none"> • Студенттерді қабылдау туралы құжаттар • Студенттердің оқу үлгерімінің нәтижелері • Бакалавр-студенттерден бірінші курстың басында сауалнама алу • Бакалавр-студенттерден бірінші курстың соңында сауалнама алу • Бакалавр-студенттерден оқу бітірген соң сауалнама алу 	<ul style="list-style-type: none"> • Бірінші курс магистранттарынан сауалнама алу • Магистранттардан оқу бітірген соң сауалнама алу • Әлеуметтік – экономикалық сауалнама (НУ талапкерлері) • Студенттерді қолдау қызметінің тиімділігі • Басқарудың / әкімшілендірудің тиімділігін зерттеу • Бітірушілерден сауалнама алу • Оқытушы-профессорлар құрамының ғылыми зерттеулерінің тиімділігін зерттеу 	<ul style="list-style-type: none"> • 1-басымдық • 1-басымдық • 1-басымдық • 1-басымдық • 1-басымдық • 1-басымдық • 1,3-4-басымдық,
	ТАРАТУ	<ul style="list-style-type: none"> • Толық баяндамалар • Қызметтік есептер • Институционалдық зерттеулер туралы ай сайынғы – жұмалық дерек (ИЗ АЖД) • Презентациялар 	<ul style="list-style-type: none"> • Анықтамалық / Мәліметтер жинағы • Интерактивті есептер және құралдық панель

	<ul style="list-style-type: none"> • Эмпирикалық зерттеулер 	<ul style="list-style-type: none"> • Оқытушы-профессорлар құрамымен бірлескен зерттеу жобалары 	<ul style="list-style-type: none"> • 1-басымдық • 1-4-басымдық • 1, 3-4-басымдық,
<p>ОҚЫТУ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Қазақстан институттарына арналған ИЗ мәселелері бойынша семинарлар 	<ul style="list-style-type: none"> • Жыл сайын немесе екі жылда бір рет қазақстандық институттары үшін ИЗ форумын өткізу • НУ-дың талдау жұмысы және мәліметтерді басқару жөніндегі сарапшылар қоғамдастығы • НУ персоналына арналған мәліметтерді басқару / талдау бойынша семинарлар • Магистранттарға/докторанттарға арналған ИЗ мәселелері бойынша курс • Студенттерге арналған тағылымдамадан өту мүмкіндігі 	<ul style="list-style-type: none"> • 3-басымдық • 2-басымдық • 2-басымдық • 2-3-басымдық • 2-3-басымдық

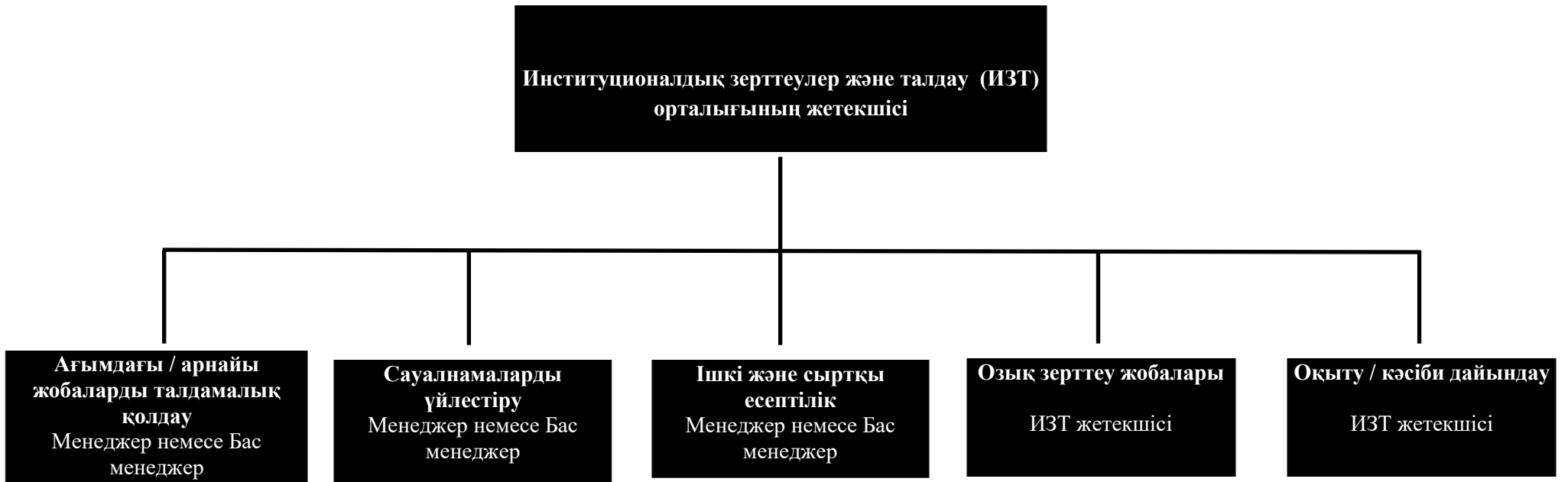
«Назарбаев Университеті» дербес білім беру ұйымының
институционалдық зерттеулер стратегиясына
4-қосымша

Шешім қабылдау және ИЗ қолдау саласындағы мысалдар

Жауапты тұлғалар	Шешім қабылдау салалары (мысалдар)	ИЗ қолдау (мысалдар)
<i>Аға жетекшілер</i>	Институционалдық жоспарлау және саясатты әзірлеу	Жоспарлауды, саясатты әзірлеуді және шешім қабылдауды қолдауға арналған мәліметтер, ақпарат және қорытындылар (мысалы, студенттерді, оқытушы-профессорлар құрамын, сондай-ақ персоналдың пікірін тәжірибесін талдау, әкімшілендірудің/басқарудың тиімділігін бағалау)
<i>Оқытушы-профессорлар құрамының мүшелері</i>	Оқу бағдарламалары, оқыту, зерттеу жүргізу және консультация беру	Оқу бағдарламасын қолдау және іске асыруға арналған мәліметтер, ақпарат және қорытындылар, сондай-ақ студенттерді оқытуды бағалау (мысалы, бағаны бөлуді талдау; студенттердің пікірі мен тәжірибесі)
<i>Әкімшілік персонал</i>	Студенттерді қолдау / оқу үлгерімінің саясаты, процедуралары, құрылымы және бастамалары	Студенттерді қолдау саясатын, процедурасын және құрылымын әзірлеуді, іске асыруды және жақсартуды қолдауға арналған мәліметтер, ақпарат және қорытындылар (мысалы, студенттерді қолдау қызметінің тиімділігін бағалау).
<i>Студенттер</i>	Оқу бағытын таңдау; институционалдық талаптарға сай болу; кампустағы өмір (академиялық және академиялық емес)	Студенттерді оқытуға және академиялық және академиялық емес мәселелер бойынша шешім қабылдау туралы мәліметтер, ақпарат және қорытындылар (мысалы, уақытты ұтымды пайдалану; студенттердің оқу үлгеріміне әсер ететін факторлар)

«Назарбаев Университеті» дербес білім беру ұйымының
институционалдық зерттеулер стратегиясына
5-қосымша

Институционалдық зерттеулер және талдау орталығының ұйымдық құрылымы⁵

⁵ ИЗТ бұл жай деректер қоймасы немесе институттың сипаттамасын беретін статистика жеткізушісі ғана емес. «Деректер ұсыну» функциясына қосымша институционалдық зерттеудің «зерттеу» аспектісі бар. Біз әдістерді, құралдарды, сондай-ақ әлеуметтік зерттеулер теориясын мұқият қолдану арқылы НУ қауымдастығы үшін стратегиялық мүддені білдіретін мәселелерді зерделейтін эмпирикалық зерттеулер жүргізетін боламыз (жалғастырамыз). ИЗТ бізге зерттеу аспектісін кеңейтуге мүмкіндік береді (мысалы, оқытушы-профессорлар құрамымен және түлектермен бірлесіп зерттеулер арқылы) НУ-да жоспарлауды, саясат әзірлеу мен шешімдер қабылдауға арналған дәлелдер келтіру үшін ғана емес, сондай-ақ білімді қалыптастыруға көмектесу үшін де (әсіресе, Қазақстандағы жоғары білім туралы). Экономика кафедрасының оқытушы-профессорлар құрамының, білім беру және дайындық мектебінің кейбір мүшелері ИЗТ-мен бірлескен зерттеу жобаларына ерекше мүдделі екендігін білдірді.